

PROTOCOL BESLISSINGEN
TOELATING EN AANBEVELING
VAN CICHOREIRASSEN

2026

**Raad voor plantenrassen (Rvp) en Commissie
Samenstelling Aanbevelende Rassenlijst (CSAR)**

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
2. Toelating tot het onderzoek	3
3. Voortgang gedurende de regionale beproeving	3
4. Werking van het toelatingssysteem	4
5. Toelating tot de aanbevelende rassenlijst.....	4
6. Rubricering.....	5
7. Afvoer van de aanbevelende rassenlijst	5
8. Evaluatie van het protocol	5
9. Publicatie van gegevens.....	5

1. Inleiding

De in dit hoofdstuk weergegeven regels hebben tot doel de voortgang van nieuwe cichorei-rassen in het CGO en de beslissingen over verkeerstoelating en aanbeveling van cichorei-rassen te reguleren.

Centraal hierin staat een indexsysteem, dat in elke fase van de regionale beproeving een éénduidige besluitvorming geeft inzake doorgang dan wel stopzetting van het CGO, alsmede een duidelijke besluitvorming inzake opname, afvoer en rubricering van de Nationale en/of Aanbevelende lijst.

Het protocol behandelt de volgende onderwerpen: toegang tot het onderzoek, voortgang gedurende het onderzoek en de opname & rubricering & afvoer van de aanbevelende lijst.

2. Toelating tot het onderzoek

De toelating van nieuwe kandidaten tot het eerste jaar van onderzoek vindt plaats in onderling overleg tussen onderzoeker en aanmelder op basis van beproevingsresultaten, aangeleverd door de kweker/vertegenwoordiger. Uit deze aangeleverde beproevingsresultaten moet blijken dat de kandidaat voldoende perspectief biedt voor toelating op de aanbevelende rassenlijst. De uitslagen van deze kweker/onderzoeker-besprekingen zal worden verspreid onder de financiers. De financiers vormen hierbij de monitoren. De definitieve lijst van de te onderzoeken rassen wordt vastgesteld door de werkgroep rassenonderzoek cichorei.

- A. De beproevingsresultaten moeten afkomstig zijn van minimaal 2 proeven met twee herhalingen;
- B. De beproevingslocaties mogen in het buitenland gelegen zijn en moeten representatief zijn voor de Nederlandse teeltsituatie (België - Frankrijk);
- C. De beproevingen mogen plaats vinden over verschillende jaren;
- D. De resultaten moeten de volgende gegevens bevatten:
 - wortelopbrengst
 - inulineopbrengst
 - inulinegehalte
 - de variatiecoëfficiënt voor wortelopbrengst en inulinegehalte;
- E. De proeven bevatten minimaal 3 vergelijkingsrassen, waarvan 1 ras uit de Nederlandse Nationale lijst.

Het exacte aantal rassen wordt jaarlijks vastgesteld. Als er inclusief de standaardrassen teveel kandidaten zijn, beslist, na overleg tussen onderzoeker en kweker, uiteindelijk de onderzoeker. Hierbij heeft in principe elke kweker recht op een onderzoeksplek. Aanvullende gegevens over bepaalde eigenschappen/resistenties en de betrouwbaarheid/representatie van de gegevens kunnen meegewogen worden in de besluitvorming van de onderzoeker.

3. Voortgang gedurende de regionale beproeving

De voortgang van een ras in beproeving van het eerste onderzoeksjaar naar het tweede onderzoeksjaar en van het tweede onderzoeksjaar naar het derde onderzoeksjaar wordt bepaald door de onderzoeker in samenspraak met de kweker/vertegenwoordiger. Deze beslissing wordt gebaseerd op de achtereenvolgende kenmerken:

1. financiële opbrengst
2. inulineopbrengst
3. inulinegehalte
4. schieterresistentie
5. rot
6. meeldauw
7. speciale kenmerken

Het kandidaat-ras moet tijdens de voortgang van het onderzoek perspectief blijven bieden op toelating op de Aanbevelende rassenlijst.

Hierbij gelden de volgende bepalingen:

1. berekening financiële opbrengst
2. eventueel speciale kenmerken

Hierbij wordt gebruik gemaakt van de formules zoals vastgelegd in het uitbetalingssysteem van Sensus voor het komende onderzoeksjaar.

4. Werking van het toelatingssysteem

- Het nulpunt van het toelatingssysteem wordt gevormd door de gemiddelde financiële opbrengst over de afgelopen zes jaar van de A- en N-rassen uit de voorgaande rassenlijst die nog in beproeving zijn met uitzondering van rassen die een tolerantie tegen een bepaalde herbicide bezitten. Dit nulpunt wordt op 100 gesteld.
- Voor de eigenschap financiële opbrengst wordt voor elk ras de formule toegepast zoals genoemd onder 3. In de formule wordt gebruik gemaakt van afgeronde getallen (2 decimalen). De eindberekening van de formule (zoals vastgelegd in het onderzoeksprotocol) wordt afgerond op 2 decimalen.

5. Toelating tot de aanbevelende rassenlijst

Minimumnormen Aanbevelende lijst

- Rassen zonder tolerantie tegen een bepaald herbicide: Financiële opbrengst > 100,00
- Rassen met tolerantie tegen een bepaald herbicide: Financiële opbrengst > gemiddelde van de A- en N-rassen met dezelfde herbicidetolerantie uit de voorgaande rassenlijst die nog in beproeving zijn.

Bij beide bovengenoemde categorieën geldt dat er bij een gelijke financiële opbrengst sprake moet zijn van een schieterresistentie, rot of meeldauw gevoeligheid die beter is dan die van het meest schieterresistente, rot of meeldauwgevoelig ras in deze categorie.

Minimumnormen Nationale lijst

- Rassen zonder tolerantie tegen een bepaald herbicide: Financiële opbrengst > 97,00
- Rassen met tolerantie tegen een bepaald herbicide: Financiële opbrengst > gemiddelde van de A- en N-rassen met dezelfde herbicidetolerantie uit de voorgaande rassenlijst die nog in beproeving zijn -3.

De minimumnormen worden pas van kracht als het cijfer berust op minimaal 2 waarnemingen over verschillende jaren.

Toelating op de aanbevelende rassenlijst

Na het afsluiten van de driejarige beproeving kan een ras opgenomen worden op de aanbevelende rassenlijst, indien:

1. het ras voldoet aan de hierboven gestelde eisen ten aanzien van de minimumnormen van de Aanbevelende lijst of een speciaal kenmerk bezit dat volgens de werkgroep opname rechtvaardigt,
2. en het ras een verkeerspositie heeft in Nederland.
3. De score voor rot 6 of hoger is

Een ras, dat bij aanvang van de beproeving voor toelating tot de Nederlandse Aanbevelende rassenlijst al toelating tot een Nationale lijst in de Europese Unie heeft verkregen, kan na 2 jaar beproeving toegelaten worden tot de Aanbevelende rassenlijst indien aan alle voorwaarden van toelating wordt voldaan.

Het ras wordt in eerste instantie opgenomen in de N-categorie en zal na 2 jaar A- of B-ras worden.

6. Rubricering

Een ras zonder tolerantie tegen een bepaald herbicide zal van de A- of N- naar de B-rubriek geplaatst worden indien de financiële opbrengst < 98,00 of als het wortelrot cijfer onder de 6 uitkomt. Een ras met tolerantie tegen een bepaald herbicide zal van de A- of N- naar de B-rubriek geplaatst worden indien de financiële opbrengst < gemiddelde van de A- en N-rassen met dezelfde herbicidetolerantie uit de voorgaande rassenlijst die nog in beproeving zijn – 2,00. Desgewenst kan de kweker in overleg met de onderzoeker versneld een ras van de A- naar B-categorie plaatsen.

B-rassen worden niet meer onderzocht, tenzij een kweker deze op de aanbevelende rassenlijst wil handhaven gezien de bijzondere / belangrijke eigenschappen.

De rassen op de rassenlijst zullen per categorie (in de volgorde A, B en N) vermeld worden in volgorde van de financiële opbrengst.

Rassen met een belangrijk onderscheidend kenmerk worden vermeld in een aparte categorie.

7. Afvoer van de aanbevelende rassenlijst

Na twee jaar in de B-categorie wordt het ras afgevoerd. Tenzij het ras specifieke kenmerken bezit en het ras door bijzondere / belangrijke kenmerken volgens de werkgroep een meerwaarde laat zien. Het ras kan in dit geval langer op de aanbevelende lijst blijven, mits het ras ieder jaar in onderzoek blijft

8. Evaluatie van het protocol

Evaluatie van dit protocol en de werking van het indexsysteem geschiedt jaarlijks door de werkgroep (uiterlijk in januari) na de besluitvorming omtrent voortgang, opname/afvoer en rubricering van de cichoreirassen of tussentijds als besluiten van de Raad voor Plantenrassen of de Commissie Samenstelling Aanbevelende Rassenlijst daartoe noodzakelijk.

Indien het noodzakelijk wordt geacht, kan het indexsysteem worden aangepast.

Onder de tabel in het persbericht van CSAR komt de zin: "Opbrengsten en volgorde van de rassen bij toepassing van de gangbare bespuitingen van het gewas."

9. Publicatie van gegevens

Resultaten van de indexberekening worden niet gepubliceerd. Een overzicht van alle berekeningen wordt alleen verstrekt aan de kweker/vertegenwoordiger van een ras in beproeving.

Op de aanbevelende rassenlijst wordt de volgende info per ras weergegeven:

1. Herbicidetolerantie
2. Rubricering
3. Rasnaam (mits deze is vastgesteld door de Raad voor Plantenrassen)
4. Vroegheid grondbedekking (waarderingscijfer)
5. Schieterresistentie (waarderingscijfer)
6. Wortelrotresistentie (waarderingscijfer)
7. Meeldauwresistentie (waarderingscijfer)
8. Wortelopbrengst (verhoudingsgetal)
9. Inulinegetal (verhoudingsgetal)
10. Inuline-opbrengst (verhoudingsgetal)
11. Financiële opbrengst (verhoudingsgetal)